

Årsplan

Plassebakken Barnehage SA

2016-2017

Velkommen til Plassebakken Barnehage SA

Barnehagen vert driven etter Lov om barnehagar med føresegner, og i denne årsplanen vil du finne informasjon om våre overordna satsingsområder, prioriteringar og tiltak for å nå måla i barnehagelova.

For oss er det viktig å både arbeide langsiktig og med eit "her - og - no"- fokus. I nokre samanhengar kan ein få inntrykk av at det som skjer i barnehagane, kun er til for å førebu barna på eit liv som skulelev, som arbeidstakar i eit yrke eller til "vaksenlivet". Etter vårt syn har det som skjer i barnehagen **sin eigen verdi**, som ein uendeleg viktig del av noko som har verdi for barna her og no **også**; danning som enkeltindivid og tru på seg sjølv som ein viktig del av fellesskapet rundt seg. Dette skaper eit viktig grunnlag for livslang læring.

Ved å erkjenne at leikens arena er den viktigaste av alle arena for barn i førskulealder, har vi som vaksne forstått noko om korleis barn lærer og utviklar seg. Det er avgjerande at barn har høve til og kunnskap om å leike for å vere sosialt inkludert og utvikle sosial kompetanse, og personalet i vår barnehage skal ha solid kunnskap om dette.

"Ringar i vatn 2016 - 2019" er eit nystartta prosjekt for alle barnehagetilsette i Skodje. Tema for prosjektet er barns psykiske og fysiske helse. Auka forskning på desse områda for barn i førskulealder og kunnskap om forskningsresultata gjer at vi veit stadig meir om tidlege barneår si betydning for utvikling, læring og meistring på alle livets arena - både i eit her-og-no-perspektiv, men også i eit langsiktig perspektiv.

Arne Holte (ass. dir. ved FHI og professor i helsepsykologi) seier at barnehagane er i ei særstilling når det gjeld å førebygge helseproblem. Vår prosjektvisjon er å bidra til å skape balanse i barn sitt liv - balanse mellom fysisk aktivitet, psykisk helse og kosthold. Plassebakken Barnehage har unike muligheter til å jobbe med målsettingane for prosjektet: Mange års erfaring med bruk av naturen og ressursane ute, har gjort oss endå fastare i trua på at naturen er den beste arenaen for leik, læring og utvikling. Vi ligg fantastisk til og legg vekt på å bruke naturen og miljøet rundt oss. Vi har dyr - som er ein styrke for naturprofilen vår og for det pedagogiske arbeidet. Vi har ei kompetent og engasjert personalgruppe som arbeider hardt for at kvart barn skal bli sett, kjenne seg verdifull, kjenne tillit til verda og menneska rundt seg - og vere rusta til å møte framtida som den beste versjonen av seg sjølv.

I planen for barnehageåret 2016/2017 finn du:

DEL 1 Kven er vi?

Diverse info om lokaler, personal, naturprofil, samarbeid med heimen og verdigrunnlagn.

DEL 2 Vår pedagogiske plattform

Lov om barnehagar og Rammeplan for barnehagens innhald og oppgåver, Danning gjennom omsorg, leik og læring

*Inkluderande fellesskap

*Sosial kompetanse – i relasjon med andre menneske

*Barns medverknad

*Vaksenrolla

Språk og kommunikasjon

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Fagområda

DEL 3 Avdelingssider

Med dette ønskjer vi (eit forsinka) velkommen til eit nytt barnehageår, og håper at vi saman med heimane kan skape gode og opplevingsrike dagar for barna i Plassebakken Barnehage SA. Saman skal vi gi barn ein god barndom her og no, og eit godt grunnlag for glede og utfordringar seinare i livet.

Del 1 - KVEN ER VI?

Her held vi til!

Plassekakken Barnehage

Barnehagen åpna i 1989, og har sidan den gong utvikla seg på mange område. Ved oppstarten hadde vi 36 plassar. I 2007/08 gjekk barnehagen gjennom ei større utbygging, og frå januar 2008 vart andelslaget utvida til 84 plassar. Sidan den gong har talet på plassar auka jamnt og trutt, og med siste utviding - åpning av Utigard i kjellaren - har vi no 96 plassar totalt.

Vår profil med natur, friluft og dyrehald har også utvikla seg dei seinare åra. Pedagogisk legg vi stor vekt på barns medvirkning, og dette gjenspeilar seg i måten vi planlegg året. Barnehagen har ulike basar som vi brukar i det daglege arbeidet for å nå målsettingar i rammeplan og årsplan.

Barnehagen

...er foreldreeigd, godt vedlikehalden og byr på gode lokale for store og små. Utbygginga i 2008 sikrar lokale som innbyr til utfalding i trygge og utviklende omgjevnader.

Leikeplassen

...vart totalrenovert i 2016/2017. Vi får eit komplett uteområde med leikeapparat beståande av tømmer og tau (levert av Kompan Norge).

Apparata vert plassert i eit "småbarns"område og eit "storbarns"område og vert tilpassa ulike alderstrinn og utviklingsnivå, slik at alle barn får utfordringar i tråd med eiga modning.

Dyra våre

...held til i nybygd hus ved grillhyttene. Her bor kaniner, marsvin og høner. Andre typar dyr kjem etterkvart no når vi har bedre fasilitetar. Barna er dagleg med på stell av dyra, og får erfaring med og kunnskap om dyr. Barn og foreldre stiller også opp som avløysarar i helg og ferie. Dette er svært populært.

Trollskogen, Åsenråsa og Apalviksætra

Tre av våre fantastiske, og ofte nytta turmål. Her ligg det godt til rette for opplevelinger og læring i spanande omgjevnadar.

Trollskogen, Åsenråsa og Apalviksætra gir næring til fantasifull leik og kreativ utfolding.

Grillhyttene

...vart bygd juni 2007 på dugnad. Her foregår mykje dei same aktivitetane som inne i barnehagen. Hyttene er plassert ca. 50 m fra barnehagen i eit flott naturområde. Barnehagen tilbyr foreldre og tilsette å leige grillhyttene.

Fjøra i Apalvika og Strømsvik

ligg i passe gangavstand frå barnehagen.

Her grillar, badar og utforskar vi når vi har høve til det.

Gapahuken og elva

...ligg i skogen i nærleiken av barnehagen. Vi har ein flott gapahuk og utedo. Her ligg det tilrette for gode naturopplevingar, og plassen byr på fiske, klattring, grilling, hinderløype, slynger og utforskning av skogen.

Personalet ved Plassebakken Barnehage SA

Austigard · 0-3 år · tlf. 474 81 395

Maria Tomren
Pedagogisk leiar

Anett Antonsen Hånde
Pedagogisk leiar

Randi Rørhuus
Assistent

Gunnlaug Hovden
Assistent

Siv Helen A. Græsdal
Assistent

Sørigard · 0-3 år · tlf. 474 81 391

Malin Tennfjord
Pedagogisk leiar

Kinga Pitucha
Assistent

Lynna Stewart
Assistent

Ann Mari Hellevik
Assistent

Nordigard · 3-5 år · tlf. 474 81 393 · 474 81 394

Sigurd Tonna
Pedagogisk leiar

Hege Ringstad
Pedagogisk leiar/vikar

Espen Hellandsvik
Assistent

Christel Erstad
Assistent

Gunnlaug Hovden
Assistent/vikar

Utigard · 3-4 år · tlf. 474 81 392 · 474 81 396

Kristina Refsnes
Pedagogisk leiar

Trine Lise Strømmen
Barne - og ungdoms-
arbeidar

Monica Rørhuus
Barne - og ungdoms-
arbeidar

Ann Mari Hellevik
Assistent

Administrasjon og andre tilsette · tlf. 474 81 398 · 474 81 399

Sissel B. Natvik
Dagleg leiar/styrar

Camilla Molvær
Styrarassistent/
Støttepedagog

Reidunn Skodjevåg
Kontormedarbeidar

Lisa Mari Vidhammer
Assistent/Vikar

Beathe M. Hansen
Assistent/vikar

Styre og stell ved Plassebakken Barnehage SA

Plassebakken Barnehage SA er eit samvirkeforetak. Foreldre kjøper seg andelar når dei får barnehageplass. Medlemmar vert valde inn i styret og får ei eigarolle og arbeidsgjevaransvar. Årsmøtet er laget si høgste mynde, og styret utøver dette myndet mellom årsmøta. I tillegg til styret skal barnehagen ha eit samarbeidsutval (samu) som skal ha representantar frå foreldre og dei tilsette.

Styret for barnehageåret 2016/2017

Sivert Dyrkorn
Styreleiar

Odd Arne Maridal
Styremedlem

Maria E. Hjelvik
Styremedlem

Inger Bakke
Styremedlem

Trine Lise Strømmen
Nestleiar

Styret sine hovudoppgåver

- Styret skal sørge for at barnehagen sitt formål vert realisert.
- Styret har ansvar for barnehagen sin økonomi og bemanning.
- Styret skal leie og føre tilsyn med at barnehagen vert driven i samsvar med gjeldande lover, føresegner og vedtekter.

Samarbeidsutvalet for barnehageåret 2016/2017

Anette
Strand

Charlotte
Bjørnsnøs

Maria Beate
Tomren

Gunnlaug
Hovden

Samarbeidsutvalget sine hovudoppgåver

- Være eit rådgjevande, kontaktskapande og samordnande organ.
- Utvalet skal særleg vere med på å drøfte barnehagen sitt ideelle grunnlag og arbeide for å fremje kontakt mellom barnehagen og lokalsamfunnet.
- Uttale seg i saker som er viktige for barnehagen sitt innhald og forholdet til foreldra.
- Samarbeidsutvalet skal fastsette ein årsplan for den pedagogiske verksemda i bedrifta.

Foreldrerådet ved Plassebakken Barnehage SA

Foreldrerådet skal fremje fellesinteressene til foreldra og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldreprægruppa skaper eit godt barnehagemiljø. Alle foreldre til alle barn ved barnehagen er automatisk medlemmar i foreldrerådet. Foreldrerådet velgjer to representantar til samarbeidsutvalet, og desse er som regel leiar og nestleiar av foreldrerådet. Etter at dagleg leiar har kalla inn til det første møtet om hausten, skal rådet organisere seg sjølv, på eige initiativ eller etter å ha fått framlagt saker som er viktig for foreldra sitt tilhøve til barnehagen.

Dugnadsarbeid

Som medlem i foretaket er ein forplikta til å delta på dugnader, som 2 dugnadsleiarar arrangerar i lag med 3 medlemmar i dugnadsteamet. Som regel vert det arrangert 3 dugnader pr. barnehageår; ein om hausten og to om våren. Dei siste åra har dugnadsordninga gjennomgått ei modernisering og ei oppmjuking for at det skal vere lettare for andelshavarar å utføre dugnadsarbeid. Dette skjer på den måten at det er lettare å velje dato for kva tid ein skal utføre arbeidet sjølv – i samråd med dugnadsleiar/samarbeidsutvalget/dagleg leiar. Ein kan også kjøpe seg fri frå dugnadsinnsats.

Barnehagen har også nokre dyr, og her kan foreldre velje å legge ned ein innsats - noko som er til stor glede for barna. Vi treng "helgeavsløysarar" for å ta seg av pass og foring av dyra i helgar og feriar.

Trine Lise Strømmen koordinerer dette.

Vi er også stolte av ei personalgruppe som legg ned ein ekstra innsats og stiller opp på dugnadar og held avdelingane ved like, pussar opp og tek seg av dyra nokre helger i året!

Naturbarnehage

Eitt av satsningsområda Plassebakken Barnehage har er **naturprofil**. Det betyr at:

Frå dei yngste til dei eldste i barnehagen – på tur med vogn på skogsvegar eller til topps på Frostadtinden – det høgste fjellet i Skodje kommune – får alle barna i Plassebakken Barnehage fine erfaringar med natur og friluftsliv.

Generelt sett kan ein seie at medan leikeapparata på leikeområdet til barnehagen innbyr til bestemte måtar å bestige dei på, er det i naturen mogleg å finne sin eigen måte. Barna i Plassebakken Barnehage er heldige med uteområdet. Vi har god plass, naturlege utfordringar med kuppert terren og varierte leikeapparat som gir utfordringar for ulike alderstrinn. Om ein ikkje klarer å klatre opp ein stad der dei eldre barna får til, blir det noko å strekke seg etter. Det blir då stas å kunne meistre det til slutt – noko som er viktig for mental helse og sjølvbilete.

Viktig for oss er også området ved grillhyttene og skogsområda rundt som naturleg prosesjon i utedivet. Naturen har ei utfordring for alle og serverar eit mangfald av mogleigheter. Utfordringane barna får, gjer at motoriske ferdigheiter blir styrka. Vi mener at barn treng å lære seg å vurdere risiko og eigen mestring som eit grunnlag til vurderingar ein treng å gjere seinare i livet. Har ein ikkje lært seg at det gjer vondt å falle og slå seg som liten, kan dette få alvorlege konsekvensar når ein blir eldre (til dømes som bilist).

Uteliv har ein verdi i seg sjølv med dei berikande opplevingane ein får med det å vere i naturen. Barna får mange høve til forskjellige naturstemningar; Bål, naturen i endring med årstidene, lydar, lukter og så vidare. Dette er opplevingar der alle sansane blir nydda. At barna får erfaring med dette, og lærer seg å sette pris på desse opplevingane, vil gjere at dei vil kjenne ansvar for å ta vare på naturen når dei blir vaksne. Dei vil òg nytte naturen til vidare opplevingar.

Friluftsliv vil føre til at barna får ei kjensle av å inngå i ein større heilskap. Eit slikt medvit om verdien av fellesskap er noko av det viktigaste vi vaksne kan tilføre barna. Friluftsliv bidreg også til utvikling av sosial sensitivitet og empati. Under ein tur vil det ofte oppstå situasjonar som vil påkalle barna sin omsorg for turkameratar. Det kan være at nokon frys og treng å låne eit ekstra plagg, eller nokon er tørst eller svolten og treng mat eller drikke. Barn som kjenner seg som ein del av fellesskapet vil ofte spontant yte hjelp i slike situasjonar. Talet på konflikter blant barna vert kraftig redusert i naturen. Det finnes også undersøkingar som viser at det er mindre opplevd stress for både dei vaksne og barna i naturgrupper.

Dyrehold

Vi meiner at kontakt med dyr er ein unik læringsarena for barna i alle aldersgrupper. Dyra våre er ikkje til matproduksjon, eller slakting, men det handlar om ein innfallsinkel til korleis utvikle sosial kompetanse, sjølvkjensle og sjølvbilete for einskildbarnet. I tillegg gjev kontakt med dyr ei kjensle av å meistre, kreativitet, spørje- og vitelyst. Vi erfarer at barn vert tiltrekte dyra, og at dei gler seg over nærlieken og samspelet med dyra. Forsking hevdar at når eit menneske har fysisk kontakt med dyr, vert det utløyst positive endorfinar i kroppen som gjer at vi kjerner velvære. Vi erfarer at dyr appellerar til kjenslene våre. Barn som omgås dyr lærer å vise kjensler, spesielt omsorg, empati og respekt. Dei lærer empati ved erkjenning om at dyra òg har kjensler å ta omsyn til.

1-2- åringane har ansvaret for dyra ein dag i veka. Då skal dyra få vatn, mat og tørt strø, samstundes som barna skal få så mange sanseintrykk som mogleg.

2-3- åringane skal òg gje stell, mat og vatn i dag i veka, men samstundes handlar det om korleis ta kontakt med dyr og eigen åtferd til dette. Det kan vere lettare å komme i kontakt med andre vaksne og barn i nærbane med dyr sidan dyra blir eit naturlig samtaleemne. For sjenerete barn kan dyra bli ein kontaktskapar i forhold til andre barn og dermed vere eit veg inn i samspel med andre. Motsett erfarar vi at svært aktive barn kan bli rolege når dei får halde små dyr, og det kan vere positive erfaringar for kropp og sjel.

3-4- åringane: Dyrehald er ein arena som gjev erfaringar om meistring, gjev eit møte med seg sjølv, møte med glede og ei kjensle av at nokon ser deg og treng deg. Dei vaksne sin oppgåve som rollemodell og ein anerkjennande voksen må ikkje undervurderast. Oppmuntring, støttande åtferd ved utryggleik og bekrefting av barna sine initiativ og flytting av personlege grenser er viktige fokusområde.

4-6- åringane: Vi erfarer at dyrehald bidreg til å utvikle sjølvkontroll og evne til å ta ansvar. Denne aldersgruppa får delta meir sjølvstendig enn tidlegare i det naudsynte dyrestellet. Dei erfarer at dyra heile tida treng omsyn og tilsyn frå dei, og dei erfarer at dyra ikkje berre er leiketøy. Heile barnegruppa blir engasjerte i stell og samvær med dyra. Vi har tru på at barn får positive evne til å uttrykke seg pga. samspelet med dyra og barnegruppa i fellesskapet rundt dyra. Dei må vise god samarbeidsevne om gjennomføring av oppgåvene og fordelinga av oppgåvene. Dyrehaldet kan bidra til å gje barna ei konkret forankring om sin viktige plass og deltaking. Barna skal vite at nokon har bruk for dei.

Dyrehaldet er for Plassebakken Barnehage ein arena for heilskapleg læring – for livet, av livet.

Samarbeid med heimen

Eit aktivt samarbeid med foreldre byggjer på gjensidig respekt, toleranse og tillit og vil vere avgjerande for barnet sitt utbytte av barnehageopphaldet. For å sikre samarbeidet med heimen har foreldre – i tillegg til den daglege kontakt – høve til medvirkning gjennom deltaking i foreldreråd og samarbeidsutval. Vi tek mål av oss til å ha høg kvalitet på alle forhold i barnehagen. Barna skal få tilfredsstilt sine behov, foreldre den service dei har krav på og tilsette skal ha gode arbeidsforhold. Dei daglege møta med foreldra er noko vi verdsett i barnehagen. Her opplever barna at det er ein kontakt mellom heim/barnehage og mellom mor/far/personale. Kvaliteten på denne kontakten er avgjerande for tryggleiken barnet opplever i kvardagen. Vi gjennomfører 2 foreldresamtalar pr. barnehageår, og både foreldre og personal kan be om samtalar utover dette.

Verdigrunnlag og samfunnsmandat

Formålsparagrafen i Lov om barnehagar (§1) seier at barnehagar skal gi plass til ulike religionar og livssyn i eit fleirkulturelt samfunn som Norge. I Plassebakken Barnehage er vi svært opptatt av bevisstheit kring verdiar. Vi har arbeidd målretta med dette i mange år, og **våre kjerneverdiar skal vi gjenkjennast på**. Desse verdiane er forenlege med kristne og humanistiske verdiar.

Vennskap: Vi ønskjer å gi rom for både diskusjon og samarbeid. Vi trår til for å støtte kvarandre. Alle barn skal vere inkludert. Alle skal ha ein venn i barnehagen, og nokre treng veiledning. Trening i sosial kompetanse.

Respekt: Vi skal godta at andre er annleis enn ein sjølv. Barn og vaksne er likeverdige, ikkje underordna - overordna. Vi ønskjer å snakke fint til kvarandre, og godta grenser/avgjerdsler - sjølv om ein er uenig.

Nytenkande: Vi bruker krefter på å få fram nye tankar og idéar - og er åpne for alle innspel. Vi må ikkje vere redde for endring og gjere ting på andre måtar. Vi må våge! Ingen skal stagnere, men ha eit ønske om stadig utvikling.

Galskap: Det kreative får blomstre.

Vi skal ikkje alltid tenke "A4". Vi meiner det er viktig å tøye grenser innanfor trygge rammer, og er takknemlege for uforutsett moro. Spillopper og krumspring utanom det vanlege er noko vi ønskjer å la barna få erfaring med. "Tenk om det går!" (Nina Nakling, 2015)

Profesjonalitet: Vi skal vere serviceinnstilt og løysingsfokusert. Vår kommunikasjon internt og eksternt skal vere anerkjennande og respektfull. Vi skal vise vår kunnskap om barn og yrkeskrav. Vi skal vise vårt engasjement, deltaking og glede over arbeidet vårt. Personalalet har teieplikt.

Tryggleik: Personale som er 100 % fokusert på barna. Vi skal vere til å stole på - vite kva som trengs - når det trengs. Vi viser nærliek og omsorg for barn og vaksne. Støtte og faste rammer.

Alle barnehagar skal bygge si pedagogiske verksemrd kring den nasjonale rammeplanen. I Skodje har vi ein felles rammeplan for alle barnehagane, og stikkord frå denne som oppsummerar kva vi vektlegg er **medverknad, likeverd, inkluderande fellesskap, læring, sosial og språkleg kompetanse**. Barnehagen ønskjer å sikre at kvart barn opplever, erfarer og lærer gjennom sine år ved vår barnehage og fokuserar på progresjon i det pedagogiske tilbodet.

LøysingsFokusert Tilnærming

LØFT er forkorting for løysingsfokusert tilnærming. Det er ein metode som har sitt opphav frå familieterapien i USA. Metoden set fokus på framtid og løysingar, og det å leite etter løysingar for å oppnå endringar.

LØFT har røter i internasjonale fagmiljø innan pedagogikk, psykologi, psykiatri, organisasjonsutvikling, terapi og kreative fag, som jobbar med endring og utvikling av menneskelege ressursar. Grunnleggande i tenkinga er ei tru på at alle menneske, grupper og organisasjoner har evner og kompetanse til å realisere sine mål og drøymar. Løysingsfokusert tilnærming er ei respekfull og anerkjennende tilnærming av menneska sine ressursar, drøymar og mål med den hensikt å bidra til utvikling.

I mange år har vi vore svært opptatt av å bruke LØFT som metode. LØFT er for oss ein «veremåte», og dette ønskjer vi skal smitte over på alle barn og vaksne som er tilknytta barnehagen. Gjennom eit langsiktig arbeid med kjerneverdiar (sjå side 8), har LØFT gitt oss nokre læresetningar (motto) som vi arbeider etter:

- **Du finn det du leitar etter.** Altså: Leitar du etter noko positivt, finn du det truleg også.
- **Du har eit valg.** Du kan velge kva du vil leite etter og kva du vil ignorere.
- **Atferd som vert gitt merksemd gjentek seg.** Altså: Positiv forsterkning i tradisjonell atferdstterapi. Du viser atferd du vil ha meir av positiv merksemd.
- **Du får meir av det du snakkar om.** Altså: Snakkar vi om det barnet får til, får han/ho det til oftare.

I tillegg har vi stor tru på at dersom du bruker 20 % av tida di/kreftene dine på kartlegging av eventuelle problem, så har du faktisk så mykje som 80 % att til å bruke på å finne løysingar.

Anbefalt litteratur: Gi hverdagen et løft (Gro Johnsrud Langslet)

Del 2 - VÅR PEDAGOGISKE PLATTFORM

Lov om barnehagar og Rammeplan for barnehagen

Barnehagen sitt innhald skal vere allsidig og variert. Innhaldet skal støtte språkleg og sosial kompetanse. Barnehagen skal sjå omsorg og oppseding, leik, læring, sosial og språkleg kompetanse i samanheng. Barnehagen skal vere ein kulturarena der barn er med på å skape sin eigen kultur. Vi legg stor vekt på vår yrkesetikk og er merksame på og åpne for det unike hos kvart barn og i kvar gruppe. Samspel i Plassebakken Barnehage skal vere prega av at personalet er lydhøre, nære og har evne og vilje til samspel med barn. Vi ønskjer eit personale med ei genuin interesse for – og kunnskap om – barn, og det er avgjerande at personalgruppa er klar over si eiga rolle og påvirkningskraft.

I Rammeplan for barnehagens innhald og oppgåver, er barnehagen sitt innhald delt inn i sju fagområde som er sentrale for oppleveling, utforskning og læring. Fagområda er i stor grad dei same som barnet seinare møter som fag i skulen. I barnehagen opptrer kvart fagområde sjeldan åleine, men i prosjektbaserte opplegg med tverrfagleg profil.

DANNING GJENNOM OMSORG, LEIK OG LÆRING

For oss er det viktig med ei bevisst haldning til vår verdimesse ståstad. Barnehagen sine kjerneverdier skal prege oss i alt vi gjer. Desse verdiane er tryggleik, profesjonalitet, vennskap, respekt, galskap, nytenking og omsorg. **Personalet må erkjenne at eigne haldningar og verdiar er avgjerande for gode relasjonar mellom vaksne og barn.** Gode relasjonar er grunnleggande for god omsorg.

OMSORG: Det er viktig for oss at menneska som oppheld seg i barnehagen opplever omsorg. Med omsorg meiner vi vaksne og barn som er tilstades for kvarandre, lytter til kvarandre, viser empati, er rettferdige, viser interesse for kvarandre sine liv både i og utanfor barnehagen og er oppriktig tilstades. For å få til dette må vi ha eit avstressande miljø. Tid er her eit nøkkelord. For mange barn er det viktig for å føle trygghet at der er vaksne som kan vere rolege og som har tid til å ta dei på fanget.

Barnehagen som omsorgsarena handlar altså også om barna sin omsorg for kvarandre. Å gi barn høve til å gi kvarandre og ta i mot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er eit viktig bidrag i eit perspektiv med livslang læring. Personalet i barnehagen skal vere gode forbilder og vere gode støttespelarar når dei veileder borna i å vise omsorg. Miljøet skal hos oss vere prega av omtanke for fellesskapet og det unike hos kvar og ein av oss, slik at kvar og ein av oss skal føle mestring i barnehagen. Med dette meiner vi at vi skal ha respekt for kvarandre, vise omsorg for kvarandre og skape trygghet. Vi skal vise respekt for ulikheter, ulike forutsetninger og sjå etter det positive i kvarandre. Vi skal vise raushet ved å lytte til kvarandre, la alle komme med si mening, ha tolmod, inkludere alle, snakke positivt om kvarandre og vere bevisste på kroppsspråket vi viser i kommunikasjon med andre. Gjennom dette trur vi at barnet blir i stand til gradvis å ta større ansvar for seg sjølv og fellesskapet.

LEIK er noko av det viktigaste i Plassebakken Barnehage. Leiken skjer på barna sine premissar og har stor verdi. Gjennom leik utviklar og tileignar barn seg kunnskap, dugleikar, verdiar og haldningars. Leiken skil seg frå andre aktivitetar ved at den er ein frivillig, spontan og fantasifull aktivitet - styrt av barnet sjølv. I leiken blir vennskap til og band blir knytta. Barnet får her mange opplevingar og utfordringar. Opplevingar, inntrykk og kjensler vert bearbeidde. Det er leikekameratane som gjer barnehagen spesiell. Personalet hos oss tilrettelegg for gode høve til leik og skaping av mange minner i "den gode barndom".

Leiken er avgjerande for barn si utvikling; - intellektuelt, språkleg, sosialt, fysisk og emosjonelt. (OBS: Vi legg derfor vekt på å tilrettelegge for gode leikemiljø ved å iaktta, ta initiativ til samspel, vere tilgjengelege, inspirere, vere støttespelar og deltar i barns leik.) Ein av kjerneverdiane våre er galskap. I forhold til leik vil vi vere leikande vaksne, som tørr å sleppe seg(oss?) laus og vere litt gal, som tørr å la borna bråke litt i leiken og stole på at ein likevel har kontroll. Det er dette som gjer oss «barnehagefolk» litt annleis enn folk flest. Vi ser at dette påvirkar leiken til borna, slik at dei litt

stille og beskjedne også tørr å sleppe seg laus og komme med innspel, og dermed bli populære leikekameratar. Vaksne med kunnskap om leiken si betydning er viktig for oss. Dersom vi observerar barn som ikkje leikar, er det vårt ansvar å finne ut kvifor og gjere noko med det. Vi veit at barna treng felles opplevingar, tid og kontinuitet for å skape leik og for å utvikle den frå eit «rable-stadie» til eit rutine-stadie med leiketema som er rike og kan utvikle seg med alder. I tillegg kan nokre born trenge veiledning i adgangsstrategier, altså å komme i gang med leiken. Dersom dei vaksne greier å gi barna alt dette, kan ein unngå utesenging og mobbing i barnehgruppa og sørge for at alle føler at dei har venner i barnehagen. Ein av kjerneverdiane våre er vennskap. Vi har som mål at alle borna i barnehagen skal ha minst ein ven.

Barn kommuniserar gjennom leik. Dei uttrykker, bearbeider, fantaserar, undersøker og erfarer på ulike områder. Leiken er den viktigaste treningsarenaen for sosial kompetanse, og for oss er det viktig å vere sikre på at alle barn i vår barnehage har dei beste vilkåra for å kunne utfalde seg i ulike typar leik.

“Når flere barn leker sammen i sosial rollelek, tilegner de seg ferdigheter som har stor betydning når de skal utvikle sosial kompetanse innenfor områdene empati, prososial atferd, selvkontroll, glede og humor. ...leken bidrar til utvikling av selvbevissthet og identitet.” (Lamer 1997:28)

DANNING: Rammeplan for barnehagen seier at “danning er ein livslang prosess som mellom anna handlar om å utvikle evne til å reflektere over eigne handlingar og veremåtar.....gjennom gode danningsprosessar blir barn i stand til å handtere livet ved at dei utviklar evna til å vere prøvande og nysgjerrige på omverda og til å sjå seg sjølv som ein verdifull medlem av eit større fellesskap”. (Kunnskapsdep. 2011:15)

Dette samsvarar med Læreplan for grunnskulen sin definisjon på danning. I den generelle delen av læreplanen seier ein følgjande om danning: ”Opplæringa skal bidra til ein karakterdannelse som gir den enkelte kraft til å ta hånd om eget liv, forpliktelse overfor samfunnslivet og omsorg for livsmiljøet”. (Læreplan for grunnskulen, LK 2006, generell del). Evt: I Store Norske Leksikon omtales dannelsen som «forming av menneskets personlighet, evner og anlegg, oppførsel og moralsk holdning gjennom oppdragelse, miljø og utdanning».

For oss er det eit mål at barna i vår barnehage skal bli sosialt trygge og få positive erfaringar med å kommunisere med og skape gode minner saman med andre. Positive erfaringar knytt til samhandling vil vere viktig for vår mentale helse, og dette vil vere eit viktig fokus for oss i Plassebakken - saman med dei andre barnehagane gjennom prosjektet “Ringar i vatn”.

Tilvenning med fokus på emosjonell tilknytning

I Plassebakken er vi oppteken av at overgangen fra heim til barnehage skal vere ei best mogleg oppleving for både barn og foreldre. Korleis legg vi til rette for dette?

Vi arbeider for at barnegruppene for dei aller yngste skal vere relativt små. Dette er med på å skape tryggleik fordi relasjonar og rutiner er meir oversiktlege enn i større grupper. Tryggleik er ein føresetnad for at bornet skal kunne ha fokus på utforsking, læring og meistring. Vi tilbyr ulike datoar for oppstart, slik at vi kan møte kvart einskildt barn og familie på best mogleg vis. Barn og familie får ein tilknytningsperson som dei hovudsakleg skal forhalde seg til i starten av barnehagelivet. Tilknytningspersonen har hovudansvar for den daglege kontakten i starten og for å knyte emosjonelle band til barnet. Vi oppmøder foreldre om å bruke tid på tilvenninga, slik at vi kan tilpasse oss barnet sine behov. Tilvenninga følgjer ikkje ein bestemt tilvenningsplan, men vi legg plan for neste dag med utgangspunkt i den som har vore. Foreldre har ansvar for praktiske gjeremål i starten av tilvenninga, men tilknytningspersonen deltek på bleieskift, måltid og legging saman med foreldre så langt det let seg gjere. Etterkvart vil tilknytningspersonen vere ein god erstattar for mamma eller pappa, når det er på tide for barnet å prøve seg ei stund åleine i barnehagen.

Tilvenning handlar i stor grad om å venne seg til nye aktivitetar og rutiner, medan tilknytning i barnehagen handlar om å knyte seg kjenslemessig til ein (eller fleire) omsorgspersonar. Tilvenning kan gå relativt raskt, tilknytning krev lenger tid. I Plassebakken barnehage har vi tilvenning med fokus på emosjonell tilknytning. Dette betyr at vi legg vekt på utvikling av gode relasjonar mellom barn og vaksne, i tillegg til at vi legg til rette for forutsigbare situasjonar og stabilitet. I praksis betyr dette mellom anna at det alltid skal vere ein voksen tilgjengelig på golvet, og vi tek oss god tid til å utvikle gode relasjonar i leik, rutiner og kvardagssituasjoner.

Inkluderande fellesskap

Barnehagen skal vere ein pedagogisk læringsarena for barn under skulepliktig alder. Personalalet har eit stort ansvar for at alle barn blir sett og respektert med sine ulike føresetnader. For oss er det viktig å møte alle med ei anerkjennande haldning. Vi lyttar, støttar og utfordrar barn slik at alle opplever meistring i ulike situasjoner. Vi arbeider hardt for å sikre eit inkluderande miljø i barnegruppene og brukar aktivt leik som eit pedagogisk virkemiddel. Vi skal fremme positive haldningar som motvirkar mobbing, avvisning og vold, gjennom m.a. å fremje haldningar som viser kvart barn at dei sjølv og alle i gruppa er betydningsfulle for fellesskapet. Personalalet vil medvirke til at kvart einskild barn sin individualitet og behov for sjølvutfaldning kan skje i tryggleik og innanfor fellesskapet sine normer og reglar.

Positive bidrag får positiv effekt for fellesskapet og negative bidrag får negativ effekt for fellesskapet. Derfor er det viktig for oss at barn lærer korleis eigne valg virkar inn på ei gruppe og på seg sjølv. Vi meiner barn treng å bli stilt krav til, ha rammer å forhalde seg til og at om ein bryt reglar så vil det få konsekvensar. Dersom foreldre, barnehage og andre samarbeider om å vere tydelege vaksne for barn, trur vi at barn lettare både klarer å hevde seg sjølv og innordne seg i ein sosial samanheng.

Sosial kompetanse: I relasjon med andre menneske

Forenkla betyr sosial kompetanse korleis kvar einskild av oss evnar å handtere samspel med andre i ulike situasjoner. Sosial kompetanse er ikkje medfødt. Vi utviklar sosial kompetanse gjennom leik og samhandling med andre gjennom heile livet. Det er stor forskjell på kor godt vi meistrar samhandling, og det er vanleg å seie at sosial kompetanse må lærast på lik linje med andre evner. Sosial kompetanse handlar om å meistre dei miljøa vi oppheld oss i.

Utvikling av sosial kompetanse vart tidlegare sett på som naturlege prosessar som utvikla seg i fritt samspel med andre. Nyare forsking innan områda atferdsvanskar og sosial læring gjer at vi i vår barnehage har eit meir aktivt forhold til barn og sosialt samspel, mykje fordi vi lever i eit samfunn i sterkt endring med store krav til tilpasning og fleksibilitet. Eit trekk ved samfunnsutviklinga som skaper sterkt uro, er eit stigande antal barn som viser manglande kunnskap og evne til å omgås andre på ein sosialt akseptabel måte. Sosial kompetanse er vesentleg for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing. Barnehagen har ei samfunnsoppgåve i tidleg førebygging på dette området.

Behovet for samvær er menneskelig og medfødt, men evnen til å omgås andre må vi lærast opp til. Vi kan altså seie at sosial kompetanse handlar om å utvikle ein del eigenskapar vi er født med, men som ikkje berre kjem på plass av seg sjølv. Vi treng å utvikle viktige eigenskapar som f.eks. empati, respekt for andre og sjølvtillit gjennom samspel med andre.

Nære forhold til andre barn og oppleving av samhald i ei barnegruppe gir heilt andre impulsar til barn si utvikling enn det kontakten med vaksne kan gi. Barn lærer seg å ta kontakt med jamaldringar, utveksle idéar og samarbeide. Dei opplever motsetninger og interessekonflikter der dei må halde tilbake eigne lyster og behov til fordel for andre. Barn kan tidleg vise at dei bryr seg om kvarandre, løyse konflikter og ta andre sitt perspektiv. Dei kan ta omsyn og vise omsorg. Barna i vår barnehage skal få trening i å medvirke til positive former for samhandling i eit miljø prega av eit positivt fellesskap.

Den viktigaste arenaen for oss i arbeidet med sosial kompetanse blir her **barn sin eigen leik**. Det er naudsynt at personalalet observerar og deltek i leiken. Vi må sjå på kva og korleis barn leikar, har alle venner, har dei nok tid, rom, utstyr, etc. Grunnlaget for korleis personalalet fremjer barns sosiale utvikling ligg her. Personalalet er rollemodellar og bidrar gjennom eigen veremåte til barn si læring av sosiale dugleikar. Eit aktivt og tydeleg personale er naudsynt for å skape eit varmt og inkluderande sosialt miljø. Anerkjennande og støttande kommunikasjon er grunnleggande.

"Steg for Steg" og "Du og jeg og vi to"

Dette er to rammeprogram som har til hensikt å fremme barns sosiale kompetanse og utvikle born si evne til å kommunisere, lære å ha omgang med andre på ein positiv måte og å auke evna til å takle problem og frustrasjoner. Dette er evner som gjer borna bedre rusta til å takle utfordringar seinare i livet. Den grunnleggande drivkrafta i Steg for steg er å **bygge vidare på det positive** borna gjer i staden for å fokusere på det negative. Sentrale stikkord for "Du og Jeg og Vi To" er **empati, rolletaking, prososiale haldningar og handlingar, sjølvhevding og sjølvkontroll**.

Barna stiftar bekjentskap med programma frå ca. 3 årsalder. Vi startar med Steg for steg og avsluttar med Du og Jeg og Vi To fram mot skulestart.

Barns medvirkning

Noko av det viktigaste vi kan lære barn er korleis vi *alle er avhengige av kvarandre* i vår streben etter "det gode liv". Kunnskapen om at *einkvar kan vere med på å forme sitt liv* ved å påvirke sin eigen kvardag, er gull verdt. Like viktig er det å gi barna høve til å forstå at dei vala vi gjer, ikkje berre påvirkar eigen kvardag, men kan også komme til å påvirke andre sin kvardag.

FN's barnekonvensjon vektlegg at *barn har rett til å seie si meining* i alt som vedrører det, og at barn si meining *skal tilleggast vekt*. Ein av dei viktigaste jobbane vi som vaksne har, er at vi til ei kvar tid er *våkne og observante på barnet sine mange uttrykksformer*.

Dei uttrykker seg språkleg, men minst like mykje gir dei uttrykk for sine kjensler og meininger gjennom kroppsspråk og mimikk. Desse signala skal vi vaksne plukke opp og ta på alvor.

Ved Plassekakken barnehage ønskjer vi at barna skal verte høyrde og få lov til å *vere med på å utforme tilbodet dei får*.

Vi legg stor vekt på barnet sin rett til medverknad og at barnet aktivt skal bygge ut sin kunnskap. Vi ønskjer ikkje ein passiv prosess der den vaksne presenterar eit opplegg for barna som dermed berre blir passasjerar på reisa mot "*den gode barndom*". Vi ønskjer barn som er med på å stake ut kurset ved å *vere med på å styre valg av prosjekt, planlegginga og kva retning prosjekta skal ta – både før oppstart og underveis i arbeidet*.

Husk:

Barn i ulike aldrar har ulike måtar å uttrykke seg på. For oss er det viktig at sjølv dei yngste barna blir gitt høve til å påvirke eigen kvardag og får erfaring med at ulike typar meiningsytringar får betydning for dei sjølv og andre.

Barn si kjensle av å bli tatt på alvor og sett, gir barnet eit løft i utviklinga av eige sjølvbilete. Ved å ta omsyn til barn sine ønskjer og behov i høve innhaldet i kvardagen, gir vi barnet ei kjensle av å vere verdifull. Barn sin rett til medvirkning krever tid og rom for å lytte og samtale. Den pedagogiske verksemda skal hos oss organiserast slik at vi gir tid og rom for dette.

Det er viktig for eit barn sin trivsel og utvikling korleis det vert møtt av vaksne. Alle barn er like verdifulle, uavhengig av kjønn, hudfarge, funksjonsnivå, religion, familiebakgrunn, etc. Det er derfor sjølvsagt for oss at alle barn og foreldre skal møtast med *respekt, toleranse og nestekjærleik*.

Vaksenrolle

Krav til kvalitet, personalet sine haldningar

For å kunne skape trivsel og tillit hos barna – og for å kunne nå dei måla vi har sett oss i denne planen, har det avgjerande betydning korleis personalet fungerar. Vi vil vere gode modellar og vere bevisste på kva vi gjer, ikkje berre kva vi seier.

Glede og humor i samveret er med på å skape ei god stemning i barnehagen. Latter, tøys, gode replikkar smittar over på barna, og like åpne må vi vere overfor den gleda og humoren som barna spreier rundt seg.

Vi må til ei kvar tid vurdere vår rolle, haldningar og innsats, og vere bevisste på at vi er den viktigaste ressursen barna har i barnehagen. Foreldre er den viktigaste ressursen barnet har heime, og det er også viktig at foreldre reflekterer over si eiga rolle.

Målet er at barnet opplever heimen og barnehagen som ein heilheit og at vi saman klarer å skape ein god barndom som gir barnet tru på seg sjølv, framtida og sine medmenneske.

Det er viktig for oss at vaksne er **deltakar, inspirator, tilretteleggar, støttespelar, anerkjennande, vise respekt og omsorg, stille krav og vere tydelege vaksne.**

Vi meiner at barn som møter vaksne som er bevisste på sine ulike roller, lærer seg å samhandle med andre. Vårt mål er å bidra til ein god barndom for alle barn, og dette skal vere ein barndom

- som er full av kjærleik og tryggleik
- der barnet sine gleder og sorger blir tatt på alvor
- som gir barnet tru på seg sjølv, framtida og sine medmenneske
- som gir barnet ei oppleveling av å vere betydningsfull og akseptert
- med gode venner og tid til leik
- med fridom til å utforske, og tid til å bearbeide opplevelingar og kjensler
- der barnet opplever positiv bekrefting på eiga undring og spørsmål
- i møte med vaksne som har glede av å gå inn i samspel med barnet
- full av variasjon, utfordringar og minner
- rik på opplevelingar, glede og humor
- der ein blir stilt krav til og det blir forventa at ein kan og vil

Språk og kommunikasjon

Fagområdet **Kommunikasjon, språk og tekst** er eitt av våre satsingsområder, og noko vi arbeider med gjennom heile året. Vi samarbeider med biblioteket og har ein "bibliotekfilial" ved barnehagen som vi nyttar aktivt i lag med barna. Her er det høve for barn og foreldre å låne bøker med heim.

Småbarnsperioden er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Språket er personleg og identitetsdannande, og vi vil sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringar med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel. Språket vårt er det viktigaste kommunikasjonsmiddelet vi har, og barn i barnehagealderen er i ein periode av livet der det språklige skyt fart. Ved bruk av bøker, dramatisering, gjennom song og musikk, rim og regler og ved bruk av sansemotorikk er vi med på å skape eit språkstimulerande miljø for barna.

Tillegg til dette legg vi stor vekt på betydninga av kvardagsspråket. Barn oppfattar 70 % av muntleg tale som ikkje er retta direkte mot dei, og det fortel oss at vi har store muligheter til å la språkutviklinga til barna få gode vilkår også i ustukturerte situasjonar. Vi meiner det er viktig å vere bevisste på kva vi seier og korleis vi seier det i alle samanhengar.

Vi ønskjer ein strukturert prosesjon i barna si språk - og kommunikasjonsutvikling. For å sikre dette tar vi i bruk Steg for steg , Du og Jeg og Vi To, Språk - /eventyrkoffertar og sangboktar. Vi har også førskuleklubb det siste året før skulestart, og det blir utarbeidd eigen plan for denne.

Personalet skal vere gode språklege modellar, og varierte aktivitetar beskrivne under fagområdet kommunikasjon, språk og tekst vil vere viktige element i vår daglege verksemd.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging, dokumentasjon og vurdering er sentrale stikkord for utvikling av det pedagogiske tilbodet vi gir. Fleksibel gjennomføring av planar gir rom for spontanitet og barns medvirkning.

Planlegging

God planlegging bidreg til gjennomtenkt og fornuftig bruk av menneskelege og materielle ressursar, nærmiljø og omgjevnader.

Vi stiller store krav til kvaliteten på det pedagogiske arbeidet som vert utført, og vi tilbyr alle barn eit utviklande pedagogisk opplegg tilpassa det einskilde barn sin alder og modningsnivå.

For oss er det viktig at det vi planlegg viser att i gjennomføring av små og store prosjekt, at dette vert dokumentert og synleggjort - og ikkje minst er gjenstand for kritisk vurdering som eit grunnlag for stadig forbedring av tilbodet vi gir til barn og foreldre.

Dokumentasjon som grunnlag for refleksjon og vurdering

Dokumentasjon handlar om å synleggjere praksis. I dette arbeidet kan vi nytte tekst, bilete, video, lyd, konkretar, utstilling, nettet osv. For at dokumentasjon skal bli til pedagogisk dokumentasjon, skal praksisen som vert synleggjort danne grunnlag for kritisk refleksjon. Denne refleksjonen er med på å vidareutvikle vår pedagogiske praksis. Korleis opnar vi opp for ein kritisk og reflekterande praksis med utgangspunkt i dokumentasjonsarbeidet vårt?

Gjennom pedagogisk dokumentasjon får ein fram ulike oppfatningar både i personalgruppa og i barnegruppa. Dette styrker ein demokratisk praksis, og kan hjelpe oss å sjå verksemda frå ulike perspektiv. Den største utfordringa med pedagogisk dokumentasjon er å systematisere det arbeidet som vert gjort. Det å sette arbeidet i eit system, er naudsynt for å skape bevisste vaksne og eventuelt få til endring i praksis. Ein kan få til ei systematisering ved å bevisstgjere seg korleis og for kven ein brukar pedagogisk dokumentasjon.

I første omgang bruker vi pedagogisk dokumentasjon for borna i barnehagen. Dokumentasjonen skal danne grunnlag for samtaler om erfaringar og opplevingar borna har gjort seg undervegs og i etterkant av eit prosjekt eller ein aktivitet. Vi ønskjer å sette borna i sentrum for å få fram kva som opptek dei i det aktuelle prosjektet/ aktiviteten. Informasjonen vi får fram, dannar grunnlag for korleis vi arbeider vidare med samme prosjekt eller eventuelt ein framtidig aktivitet. Her vert det sjølvsagt ulikt korleis ein arbeider i høve dei yngste og dei eldste ungane. Hos dei yngste vert det vanskeleg å innhente informasjon med tanke på verbal kommunikasjon, men ein «samttale» kan også innehalde observasjon av kjensler, engasjement og deltaking. I samtalane med borna nyttar vi foto, estetiske uttrykk ungane sjølv har arbeidd med, ting vi har funne i naturen, bøker osv. Det er naudsynt at dei vaksne er ekstra lyttande og anerkjennande når borna sine innspel og tankar blir satt i sentrum. Slik får ungane høve til å medverke i barnehagen sin kvar dag, samstundes som det er med på å auke sjølvskjensla når ein blir sett og tatt på alvor.

Pedagogisk dokumentasjon er også eit nyttig verktøy for dei tilsette i barnehagen. Dokumentasjonen skal danne grunnlag for kritisk refleksjon kring praksis. Denne refleksjonen kan skje direkte i kvar dag hos det einskilde individ. Skal ein få til ein kritisk refleksjon som bevisstgjør praksis for heile personalgruppa, nyttar ein ofta avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdagar til refleksjon i fellesskap. Utgangspunktet for refleksjonane kan vere praksisfortellingar, loggbøker, videoopptak og bileter. Det er viktig å ha fokus på born sine læringsprosessar i dette arbeidet.

Forutan å arbeide med pedagogisk dokumentasjon for born og tilstte i barnehagen, fokuserer vi på foreldre og samfunnet elles. For foreldre gir dokumentasjon betre innsikt i bornet sin kvar dag. Dei får informasjon i det daglege gjennom fortellingar frå kvar dag, bileter og utstillinger. Foreldresamtaler og foreldremøter gir også eit nyttig samarbeid, der ein kan utveksle informasjon til vidare utvikling. Dokumentasjon gir generelt resten av samfunnet innsikt i verksmeda vår. Her nyttar vi hovudsakleg nettside og eventuelt lokalaviser.

Det er viktig at personalgruppa stiller seg reflekterande spørsmål i forkant av arbeidet med pedagogisk dokumentasjon. Til dømes: Kva betyr det å vidareutvikle pedagogisk praksis? Kva legg vi i uttrykket «born sine læringsprosessar»? Korleis får vi til å systematisere den pedagogiske dokumentasjonen vi gjer, utover det som er skrive her? Korleis sikre at vi har hovudfokus på borna i pedagogisk dokumentasjon? Kva vil det seie å «opne opp for ulike oppfatningar»?- Kvifor er dette viktig?

Vurdering av barnehagen sitt arbeid

Å vurdere handlar om å reflektere over det arbeidet vi gjer i barnehagen. Det er med på å sikre kvalitet og fornying, utvikling og prosesjon. Mykje av vurderingsarbeidet vi gjer, vil hjelpe oss til å sette ord på taus kunnskap. Taus kunnskap kan vi oversette til erfaringsskompetanse. Det er den kunnskapen som vi erfarer, brukar og utviklar gjennom kroppen og kvardagslivet si yrkesutøving. Den kan vere vanskeleg å få auge på, men den er ofte av grunnleggande betydning. Difor er det naudsynt at vi utforsker denne tause kunnskapen gjennom vårt vurderingsarbeid. Kunnskapsauke og det å vere bevisst skapar engasjement og arbeidsglede.

Kvaliteten i det daglege samspelet mellom menneska i barnehagen er ein av dei viktigaste føresetnadane for gode utviklings- og læreprosessar. Det daglege samspelet inneheld mykje taus kunnskap, og det er difor sentralt at vi set fokus på samspel i vurderingsarbeidet vårt. Samspel mellom vaksne og barn under måltid, påkledning, leik osv. er døme på områder ein kan arbeide med for å bli bevisst taus kunnskap. Det er naudsynt at barnehagen i fellesskap utviklar ein strukturert plan for vurderingsarbeid, slik at vi faktisk meistrar å bli bevisst den kunnskapen vi søker. Denne planen vil innehalde satsingsområde, mål, problemstilling, metode, avslutning og oppsummering. Vi ønskjer at vi skal kunne dele kunnskapen som vi utviklar mellom kvar avdeling. Her vil vi nytte personalmøter og planleggingsdagar for utveksling av erfaringar.

Det blir stilt krav om systematisk vurderingsarbeid i Barnehagelova, Rammeplan for barnehagen, samt Plassebakken sin årsplan. Styrar og leiarteamet i barnehagen har ansvar for å legge rammene for eit godt vurderingsarbeid. Pedagogisk leiar på kvar avdeling har vidare ansvar for at vurderinga blir gjennomført, men alle som arbeider i barnehagen skal involverast, bidra og sette preg på arbeidet. Barn sine erfaringar og synspunkt skal inngå i vurderingsarbeidet, og barnehagen fokuserer på å utvikle gode metoder for å sikre dette. Dette er viktig for at born skal kunne medverke og trivast i barnehagen. Observasjon av einskildbarn og barnegruppe, samt samspel mellom vaksne og barn, kan gi oss viktig informasjon i dette vurderingsarbeidet. I tillegg vil intervju og samtalar gi oss kunnskap om kva born tenkjer og er oppteken av.

Innanfor vurdering av barnehagen sitt arbeid, er vi også avhengig av andre sitt syn på det vi gjer i den pedagogiske verksemda vår. Vi sender ut brukarundersøking til foreldre 1 gong pr barnehageår, vanlegvis om våren. Foreldre har i tillegg høve til å medverke og komme med tilbakemeldingar gjennom foreldresamtalar, den daglege kontakten med avdelingane, i foreldrerådet og Samarbeidsutvalet.

Viktige datoar gjennom året

A ugust	S eptember	O ktober
<ul style="list-style-type: none"> • 15. Planl.dag - stengt • 16. Nytt bhg.år • 24. Foreldremøte 	<ul style="list-style-type: none"> • Veke 37 Uteveke Nordigard • Veke 38 Brannvernveke • 15. Studiedag - stengt • 24. Dugnad 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Dugnad • 12. Besøk av 1. klasse • Veke 41 haustferie
N ovember	D esember	J anuar
<ul style="list-style-type: none"> • 10. Foreldrekafé Aust/Sør • 8. Farsdag • 16. Foreldrekafé Nord • 18. Foreldrekafé Ut • Foreldresamtalar 	<ul style="list-style-type: none"> • 7. Julevandring (veke 49) • 13. Førjulsfest/Lucia-feiring • 19. Nissefest • 20. Julegudsteneste • 24. og 31. stengt 	<ul style="list-style-type: none"> • 1. Stengt • 2. Planl.dag - stengt • 31. Åpen dag
F ebruar	M ars	A pril
<ul style="list-style-type: none"> • 6. Samefolkets dag • 12. Morsdag • 24. Karneval • 26. Fastelavnsøndag • ...Åpen dag? • Veke 8 Vinterferie 	<ul style="list-style-type: none"> • 7. Studiedag - stengt • 11. Dugnad • 18. Dugnad 	<ul style="list-style-type: none"> • 3. Gul dag • 6. Påskefrukost Nord/Ut • 7. Påskefrukost Aust/Sør • 12. Stenger kl. 12 00
M ai	J uni	J uli
<ul style="list-style-type: none"> • ... Fotografering • 26. Planl.dag - stengt • 31. Besøk nye barn 	<ul style="list-style-type: none"> • 10. Dugnad • 15. Sommarfest • 17. Dugnad • Veke 23 Overnatting fskl. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veke 29 Stengt • Veke 30 Stengt

Barnehagen er stengt på alle norske merkedagar (raudedagar) i følgje norsk kalender. Desse er IKKJE tatt med i oversikta over.

Fagområda

Rammeplan for barnehagens innhald og oppgåver, er barnehagen sitt innhald delt inn i sju fagområde som er sentrale for oppleving, utforskning og læring. Fagområda er i stor grad dei same som barnet seinare møter som fag i skulen. I barnehagen opptrer kvart fagområde sjeldan åleine, men i prosjektbaserte opplegg med tverrfagleg profil.

Plassekakken Barnehage ønskjer å gi kvart barn gode opplevingar, erfaringar og læring innanfor desse områda. Målet er å gi barnet eit positivt forhold til faga og motivasjon for å lære meir.

Rammeplanen peikar på at:

Barn er kroppsleg aktive, og uttrykker seg mykje gjennom kroppen. Gjennom kroppsleg aktivitet lærer barn verda og seg sjølv å kjenne. Ved sanseinntrykk og rørsle skaffar barn seg erfaringar, dugleikar og kunnskapar på mange område. Godt kosthald og veksling mellom aktivitet og kvile er avgjerande for å utvikle ein sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både ute og inne er av stor betydning for utvikling av god motorikk.

Personalet vil:

- tilby leik og spel der barn er fysisk aktive og opplever glede ved fellesskap
- kjenne kvart barn så godt at vi kan tilrettelege aktivitetar der alle opplever meistring
- vere aktiv deltakande og gode inspiratorar i barns leik
- følge barns initiativ til kroppsleg aktivitet i barnehagen og på turar
- fremje ein kultur for aktiv bruk av kroppen
- fokusere på eit sund og variert kosthold

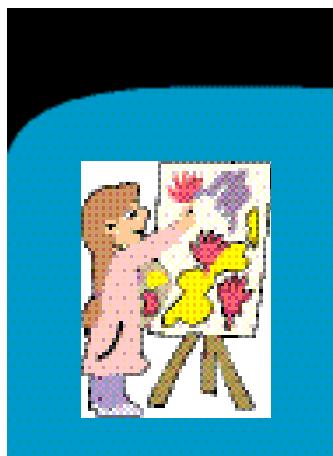

Rammeplanen peikar på at:

Tidleg og god språkstimulering er ein viktig del av barnehagen sitt innhald. Felles opplevingar, gir barna noko felles å prate om, og barna øver seg både på å bruke talespråket og på det å kommunisere med kroppsspråk. Dei vaksne har ei bevisst haldning til å bruke her og no situasjonar til å stimulere barna til å bruke talespråk og andre uttrykksformer.

Personalet vil:

- gi barna eit rikt og variert utvalg av bøker, sang, rim og regler
- skape eit tillitsfullt miljø der barn kjenner glede ved å kommunisere
- oppmuntre alle barn til å lytte, samtale og leike med lyd, rim og rytme og fabulere ved hjelp av språk og sang
- legge til rette for aktivitetar der barn og vaksne opplever spenning og glede ved høgtlesing, fortelling og dramatisering
- gi barna positive opplevingar med språket og ei positiv haldning til bøker
- skape eit språkstimulerande miljø med plass til alle

Rammeplanen seier m.a. dette om "Kunst, kultur og kreativitet":

Å vere saman om kulturelle opplevingar og gjøre eller skape noko felles, bidreg til samhørsle. Barn skaper sin eigen kultur ut frå eigne opplevingar. Gjennom kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barn tek i bruk fantasi, kreativ tenking og skaparglede.

Personalet vil:

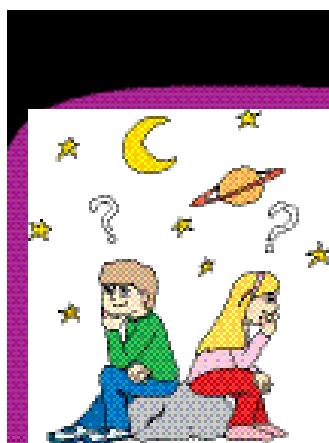
- sørge for at barn dagleg har tilgang til bøker, biletar, instrument, utkledningsutstyr og variert materiale og verktøy for skapande verksemde og aktivitetar
- variere mellom vaksenstyrt og barnestyrt aktivitetar
- opprette lyttande, merksamt og vise respekt for barns uttrykksformer
- gi barna lyst til å utforske dei estetiske områda ved å vere inspirerande og utforskande saman med barna
- spre sang-, drama- og musikkglede
- dramatisere eventyr for og med barn

Rammeplanen seier at i barnehagen skal barn få forståing
for plantar og dyr, landskap, årstider og ver. Det er sentralt at barn skal få ei gryande forståing av samspelet mellom mennesket og naturen, vår gjensidige avhengigheit og miljøvern.

Personalet vil:

- ta utgangspunkt i barna si nyfikne interesse og stimulere barna til å oppleve med alle sansar og undre seg over fenomen i naturen og teknologien
- prøve ut ulike forskingsprosjekt som t.d. verobbservasjonar
- nytte nærmiljøet til iakttaking og læring
- produsere ulike matvarer saman med barna
- gi barna tilgang til tekniske leiker og hjelpemiddel, som t.d. digitalkamera og pc.
- la barna bruke mykje tid i fjøsen i lag med dyra

Rammeplanen seier:

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måtar å oppfatte verda og menneske på og pregar våre verdiar og haldningar. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfaldet som er representert i barnegruppa. Barna skal tilegne seg samfunnet sine grunnleggande normer og verdiar, og utvikle respekt for kvarandre uansett bakgrunn. I Plassekken Barnehage respekterar og verdsett vi også ulikskap.

Personalet vil:

- ha sterkt fokus på vårt yrkesetiske ansvar
- vere bevisst på vår betydning som rollemodell og førebilete
- møte barna sine spørsmål, undring og tru med alvor og respekt
- skape interesse og toleranse for andre kulturar og levesett
- arbeide aktivt for eit miljø prega av inkludering og ikkje ekskludering/mobbing

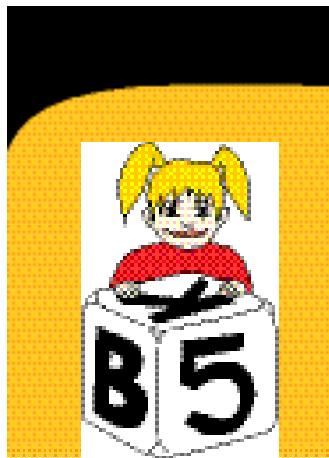

Rammeplanen seier:

Barnehagen er eit eige samfunn. At barna får vere med på styre kvardagen i barnehagen er ein start på at barna kan få innsikt i og delta i eit demokratisk samfunn. Vi skal sørge for at barna blir kjent med og deltek i samfunnet utanfor barnehagen også gjennom opplevelingar og erfaringar i nærmiljøet. Vi skal sørge for at barna får erfare at dei er verdfulle og viktige for fellesskapen. Vi skal også jobbe hardt mot rasisme og har nulltoleranse for mobbing.

Personalet vil:

- gi like mykje merksemd til jenter og gutter
- gjere barna kjende med andre kulturar og folkeslag, m.a. Norge si urbefolking samane
- tilrettelegge for at barn si stemme skal høyrast
- bruke litteratur og media for å utvide og utdjupe barna sine erfaringar
- bruke Skodje sine ressursar til gode opplevelingar og læring

Rammeplanen seier:

Barn er tidleg opptekne av tal og telling, dei utforskar rom og form, dei argumenterer og er på jakt etter samanhengar. Gjennom leik, kvardagsaktivitetar og eksperimentering utviklar barn gryande matematisk forståing.

Personalet vil:

- gi barna erfaringar med ulike typar mål, måleiningar, målereiskap og stimulere barn til å fundere rundt avstandar, vekt, volum og tid.
- vere bevisst vår språkbruk for å understreke og la barn oppdage matematikken i kvardagen (t.d. når vi bakar, spelar spel).
- gi barn rikeleg tilgang på materiell og utstyr som spel, teljemateriell
- gi barna tilgang til materiell som gir erfaring med klassifisering, ordning, sortering og samanlikning.
- vere våkne for initiativ og interesser hos barna og gi tid og rom for vidare utforsking

Del 3 - AVDELINGSSIDER

Austigard

Dette barnehageåret har vi 13 born og 4-5 voksne på avdelinga. Vi har 3 2014-modellar(revar), mens resten er født i 2015(Jervar). Alle 13 er små gull som vi kjem til å bli veldig glad i og vi ser fram til eit kjekt og givande år ilag.

Stress ned!

Forskning viser at det generelt kan være stressande for små ettåringer i barnehagen, og høgt stressnivå over tid er ikkje bra. For dei fleste foreldre er ikkje det noko anna alternativ enn å sende borna i barnehagen i den alderen, og det skal ein ikkje ha dårlig samvittighet for. Fokuset vårt på Austigard er at dagane skal opplevast så lite stressande som mogleg. Det er sjølvagt mange grep ein kan ta for å oppnå det. For det første er det viktig med små barnehgrupper, lite støy og forutsigbarhet. Vaksne som har eit ledig fang for lading og nærliek når bornet har behov for det er særsviktig, og eit aktivitetsnivå som ikkje skapar raske overgangar og stressa vaksne likeeins. Derfor har vi valgt å ha to mindre småbarnsavdelingar istaden for ei stor, sjølv om vi har areal på Austigard til å ha fleire born der. Vi har også prioritert å sette inn vikar i kontortida der ped. leiar ikkje er tilstades på avdeling, så langt det let seg gjøre. (Det er vanleg praksis i barnehagar at den som er på kontor tel som ein voksen. Forstå det den som kan..). Fokuset vårt, spesielt for dei yngste er å bruke mykje tid på golvet/nede på bakken ilag med borna, der vi tek utgangspunkt i borna sine initiativ der og då, og vi brukar god tid på rutinesituasjonar som mat, bleieskift/dogåing, påkledning og legging. Det blir lite planlagte opplegg for dei yngste, som for eksempel formingsaktivitetar, utanom vi ser at borna har stor interesse for det. Dei eldste på avdelinga skal sjølvagt få meir utfordringar i barnehagen. Dei har no blitt trygge på vaksne og på barnehagens områder, og vil dermed ikkje bli like usikre om det skjer nye ting. Sidan dette er ei lita gruppe kjem vi til å ha samarbeid med andre avdelingar om å finne på opplegg, turar og samlingar ilag i ny og ne. Målet er at desse skal møtast fleire gongar i veka.

Musikk er livet!

Vi brukar veldig mykje sang og musikk i barnehagen. Musikk skapar glede og leikelyst. Ein får ofte gode kjensler når ein syng eller hører på musikk. Kjente sangar/stemmer skapar tryggleik. Roleg sang/musikk kan virke beroligande. Det er fint å få beskjed frå heimane om kva musikk dei er vant til å høre på, for andre musikksangrar kan vere like beroligande om det er det som er mest kjent. Mange av sangane vi brukar på småbarnsavdeling inneheld fysisk kontakt eller navnet til bornet blir brukt. Det å være i fokus og få oppmerksamhet frå ein voksen retta mot seg likar borna veldig

godt. Ved hjelp av sang og musikk utviklar vi også språket. Borna lærer seg nye ord. Når songane blir sunge om igjen og om igjen blir orda gjentatt og gjentatt og etterkvart gir dei meaning og dei blir lagra i hjernen. Vi øver på ordlydar. Ved å synge får borna ei kjensle av rytmen i språket vårt, noko som er viktig for lese- og skriveopplæring seinare. Det same med rim som det ofte er i sangar. «Mikkel Rev, satt og skrev..» Når dei er små er dei nok ikkje bevisste på endingar i setningar, men det ligg der litt i underbevisstheita likevel og kan bli henta fram i bevisstheita når tida er inne for det. Borna på Austigard viser veldig stor interesse for musikk, både å synge ilag med ein voksen og å høre på og danse til musikk som vi lastar ned frå nettet. Borna skal få vere med på å prege kvardagen sin, og dette er ei sunn interesse som vi bygg oppunder. Etter kvart vil vi ha meir og meir samlingar, der vi både syng og fortel historier.

Kroppslihet

Små born er spesielt kroppslege. Dei kommuniserar med kroppen(i tillegg til ord eller lyder). Ansikt, hender, overkroppar, bein og heile kroppen kan fortelle noko om born sine førelsar, fokus eller intensionar. For eksempel kan det at bornet løftar hendene bety at den vil at ein voksen skal løfte det opp. Et «æh, æh!» samtidig som bornet peikar på melka på bordet vil gjerne bety at bornet har lyst på melk. I 2-3-årsalderen ser vi mykje fysisk leik. Dei spring etter kvarandre, klatrar på sofa ilag osv, med stor glede og tydeleg samhandling. Kroppane til små born er kobla saman på ein slik måte at dei skal øve seg motorisk, trangen til å teste ut fysikk ligg der heilt ubevisst og er viktig. Vi ser at denne typen leik ikkje alltid er forenlig med det å vere inne. Det kan lettare bli kræsj enn ute. Vi vil helst ikkje stoppe denne leiken, så vi ser ann situasjonen. Er det lite born inne går det greitt om dei spring ilag fram og tilbake eller rundt eit bord. Og gymsalen har vi moglegheit til å bruke til slik leik. Denne leiken føles meiningsfull ut for borna og skapar grobotn for hensiktsmessig kommunikasjon og vennskap. Fysisk aktivitet der borna føler mestring er inspirerande til vidare utforsking, men det gir dei endå meir meaning om andre born er tilstades og deler stunda dei har. Born si kroppslihet er med på å utvikle dei sosialt, sansemotorisk, emosjonelt og kognitivt.

Rutinesituasjoner

Når vi snakkar om rutinesituasjoner meiner vi situasjonar som gjentek seg dag etter dag, for eksempel måltid, bleieskift og påkledning. Dette er viktige læringsarenaer, spesielt for dei yngste i barnehagen. Desse situasjonane er også dei ideelle anledningane til litt ekstra oppmerksamhet på ein

og ein unge, og det å bli kjent med eigen kropp. Vi prioriterer å bruke god tid og ikkje stresse. Vi vil arbeide slik at rutinesituasjonane fungerer som gode stunder med rom for gylne augneblinkar. På stellebordet brukar vi gjerne rim eller sangar med fysisk kontakt, som for eksempel rim der vi kilar bornet eller fingerregler. Vi brukar tid på å ordlegge det vi gjer og det vi tek på, og då blir situasjonen god språktrening også. «No skal vi knekke igjen knappane. Kor mange knappar har du på bodyen i dag? 1-2-3!» Det same skjer i påkledningssituasjonen i garderoba. Ved måltida kan det hende vi syng litt og vi er bevisste på å ta oss tid til den gode samtalen med borna og bruke måltida til språktrening. «Har du lyst på leverpostei på skiva di?» «Er det melk du har lyst på?» «Var det kjekt å overnatte med mormor i helga?» Rutiner og forutsigbarhet er viktig, spesielt for dei yngste borna, men det skal ikkje stå i veien for borns medvirkning, så vi fokuserer ikkje på klokka.

Sosial kompetanse

Det er viktig for oss at menneska som oppheld seg i barnehagen opplever omsorg. Med omsorg meiner vi vaksne og born som er tilstades for kvarandre, lyttar til kvarandre, viser empati, er rettferdige, viser interesse for kvarandre sine liv både i og utanfor barnehagen og er oppriktig tilstades. For å få til dette må vi ha eit avstressande miljø. Tid er her eit nøkkelord. For mange born er det viktig for å føle tryggheit at der er vaksne som er rolege og som har tid til å ta dei på fanget.

Barnehagen som omsorgsarena handlar altså også om borna sin omsorg for kvarandre. Å gi born høve til å gi kvarandre og ta i mot omsorg, er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse og er eit viktig bidrag i eit perspektiv med livslang læring. Personalet i barnehagen skal vere gode forbilder og vere gode støttespelarar når dei veileder borna i å vise omsorg. Vi skal vise respekt for ulikheiter, ulike forutsetningar og sjå etter det positive i kvarandre. «Sjå, no kjem Oda med ei dukke til deg! Ho såg at du blei lei deg når der ikkje var nokon ledig til deg. Var ikkje det snilt?» Vi er bevisste på å rose slike handlingar, så høgt at dei som er i nærleiken også får det med seg. Ein får meir av det ein snakkar om. Leiken er ein av dei viktigaste læringssituasjonane i barnehagen. Her lærer borna mykje om blant anna sosial kompetanse. Dei øvar på å vente på tur, på å ta initiativ og å la andre få bestemme, dei øvar på å trøste og på å vere strenge osv. Til å byrja med er det mest vanleg med det vi kallar parallelle-leik, borna leikar med det same ved sidan av kvarandre, men ikkje ilag. Etter kvart byrjar dei med litt titt-titt-leik og fysisk leik der dei kanskje spring ilag eller hoppar ilag mens dei ser kvarandre i augene(tydeleg at dette er ein leik vi har saman). For dei eldste på avdelinga er det vanleg at dei etter kvart vidareutviklar parallelle-leiken til å innehalde litt meir samhandling. Dei gjer gjerne det same, men snakkar om kva dei skal gjere. Også i den tidelege parallelle-leiken, der dei berre sit i nærleiken av kvarandre øvar dei seg på sosial kompetanse, dei kjenner på følelsen av at vi har noko til felles(dei er sosiale) og dei øvar seg på å observere kva den andre er interessert i. Det same ved titt-titt- leiken, men der trenar dei også på å vente på tur. Vi veit at det å ha ein ven eller fleire, er viktig for alle si psykiske helse, og for å utvikle vennskap i barnealder treng borna tid til og veiledning i leik. Leiken er det viktigaste satsingsområdet til alle som arbeider i barnehage.

Livet er best ute?

Dette er ein kommentar som ofte blir brukt på sosiale media når personar legg ut bilder frå turar osv. Vi veit i alle fall at det er bra for både fysisk og psykisk helse å opphalde seg i naturen, og veldig mange born og vaksne likar godt å vere ute. Vi har som mål at alle borna i barnehagen skal ein tur ut iløpet av barnehagedagen. Etterkvart som borna blir eldre vil dei vere meir og meir ute.

Naturen har utfordringar for alle og serverer eit mangfold av mogleigheter. Å «bestige» ein stein kan vere lett for ein femåring og umogleg for ein toåring. Steinen kan klatrast på fra alle kantar, og straks bornet har kommet til topps, kan det prøve ei ny rute igjen. Dersom målet ikkje er oppnåeleg kan det bli mykje frustrasjon. Det er då dei vaksne må hjelpe bornet med å finne ei overkommeleg utfordring.

Denne nærboka med natur gir mening og bidreg til livskvalitet for barna. Naturen er konkret og borna kan ta og føle på det meste. Gjennom leik i naturen får borna kontakt med naturen utan at dei er bevisste på akkurat det. Dette gjer at dei føler nærliek til naturen og etter kvart som dei brukar tid i naturen vil dei få denne nærliken «under huda». Nærliek til natur vil påvirke dei gjennom resten av oppveksten og gi dei eit ønske om å ta vare på naturen.

Fleire forskarar hevdar at naturen er den beste leikeplassen for born. Her får borna utfordringar dei ikkje møter ellers i barnehagen og får stimulert alle sine sansar i eit miljø som heile tida forandrar seg. Studier viser at born som leikar ute i naturen får betre koordinasjon, betre muskelstyrke og betre balanse enn born som leikar på tradisjonelle leikeplasser. (Teori er henta frå temahefte om natur og miljø. Kunnskapsdep. Side 7 og 8.) Vi er sjølv sagt heilt enige i dette! Sjølv ein ettåring som ikkje har lært seg å gå endå lærer mykje om naturen og seg sjølv ved å for eksempel ligge på bakken og studere det som er under seg, eller lytte til lydane rundt seg. Alle sansane er i bruk. Det luktar annleis enn inne, det er andre lydar (kanskje meir behagelege, og ikkje så stressande som inne). Korleis kjenner sanden ut i forhold til molda? Denne kongla ser knudrete ut, er den det? La oss kjenne på den. Korleis smakar den? Her i bakken var det litt ekkelt å ligge. Det føles så rart i hovudet når eg ligg med det nedover.

Dyra våre

Born som veks opp med dyr lærer seg empati og ansvarsfølelse, med rett veiledning av vaksne. Vi tenker at det no i byrjinga er dei eldste på avdelinga som er med på mating av dyra. Vi har ansvar for dyra på onsdagar. Då skal vi sørge for mat, drikke og omsorg til dyra. Den store reingjeringa er det dei eldste avdelingane som tek seg av, men ser vi at det trengs å ta vekk litt skitt så gjer vi det. Dei yngste skal og få kjennskap til dyra, dei skal få helse på dei, lukte og ta på dei, suge inn inntrykk i dyrehuset, men dette kjem ikkje nødvendigvis til å skje på onsdagar. Vi ser at både dyr, born og vaksne har det mykje betre om vi gjeng til dyra med ein voksen og eit eller to born, ikkje ei gruppe, så borna får sjeldan nærekontakt med dyra kvar veke. Men dei stundene kvart enkelt born har ilag med vaksne i dyrehuset blir av høg verdi.

Sørigard

Velkommen til nytt barnehageår på Sørigard. Dette barnehageåret har vi 9 barn på avdelinga, 4 barn som er født i 2014 (jervar) og 6 barn som er født i 2015 (revar).

Tryggleik og trivsel

Barn i denne aldersgruppa treng mykje omsorg, stell og nær kontakt med trygge vaksne. Dei må få rom til å utfalte og utvikle seg motorisk, språkleg og sosialt. Målet vårt er å skape ei lun og trygg atmosfære på avdelinga. Vi vil sette barna i sentrum og gi kvart enkelt barn mykje tid og nærligheit. Vi vil jobbe med å innarbeide faste og gode rutiner som er med å skape oversikt og tryggleik for barna.

Kvart barn er unikt, vi vil derfor ha fokus på å framheve det einskilde barnet, styrke identiteten og sjølvkjensla deira. Vi vil også ha fokus på å lære å ta hensyn og vise omsorg for andre, noko vi ser på som ein viktig egenskap å ha.

Språkutvikling

Å utvikle eit språk har ei stor betydning i barnets liv. Gjennom språket lærer barna å forstå verda. Språket er også ein viktig del av identiteten og det å føle tilhørighet til eit fellesskap. Barn tileigner seg språket i samspel med andre.

I følgje rammeplan for barnehagens innhald og oppgåver skal barnehagen bidra til at barna brukar språket sitt for å uttrykkje kjensler, ønske og erfaringar, løyse konfliktar og til å skape positive relasjoner i leik og anna samvær.(Rp2010, s.40).

Leik og utvikling av sosial kompetanse

Leiken kan ha mange ulike uttrykk, og det er spanande og sjå korleis leiken endrar seg etter kvart som barna blir eldre. Barna leikar for å forstå seg sjølv og omgivelsane. Dei leikar når dei spring, klatrar og hoppar, dei leikar for å forstå og handtere kjenslene sine og dei leikar også berre for å «leike». Leiken er barnets uttrykk.

I rammeplanen for barnehagens innhald og oppgåver står det følgjande: «Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meiningsfylte opplevelser og aktiviteter.» (Rp2010, s.31).

Leiken har derfor ein sentral plass på Sørigard. Vi legg stort vekt på at personalet skal være tilgjengelige for barna ved å støtte og inspirere dei i leiken, dette for å sikre at dei får gode erfaringar og opplevelse av å meistre samspelet med andre barn i leik. Leiken er også med på å stimulere alle sider ved barnets utvikling, både språkleg, sosial, kognitiv, emosjonell, moralsk og motorisk. Når barn leikar lærar dei korleis verda fungera både sosialt og fysisk.

Sosial kompetanse handlar om å kunne samhandle positivt med andre mennesker i ulike situasjoner. Glede og humor ser vi på som ein viktig del av barnehage kvar dagen her på sørigard. Vi ser at til og med dei yngste på avdelinga startar tidleg å knytte band med andre barn. Vår oppgåve er å ivareta og framheve desse relasjonane som seinare kan utvikle seg til gode og nære vennskap.

Song og musikk

Vi syng mykje på Sørigard, mest fordi det er kjekt, samlande og sosialt. Tillegg til dette er det med på å stimulere språkutvikling og trenre hukommelsen. Vi meinar også at musikk bidreg til trivsel, glede og utvikling av sjølvtillit. Barn elskar gjentakelse, og når dei hører kjente songar og stemme er dette med på å skape tryggleik. Når vi setter på musikk skaper dette ei stemning på avdelinga. Vi kan høre på rolig musikk som får barna til å slappe av og kvile seg.

Ønsker vi at barna skal bruke kroppen sin, kan vi sette på musikk som er med på å fremme raske og aktive bevegelsa, musikk som har mykje rytme og raskt tempo er med på å skape energi i kroppen.

Kroppsleight

Når språket ikkje er fullt utvikla, blir rørlene gjennom kroppen veldig tydelege. Kroppen er eit grunnleggande verktøy for barna sin kommunikasjon og har derfor ein stor betydning for deira sosiale relasjoner. Når barn kontaktar andre barn, startar dei ofte med kroppslege signal og aktivitetar. Barn i denne alderen gir også ganske klare uttrykk gjennom kroppen kva slags behov og følelsar dei har. I denne barnehagen er vi så heldige å ha ein gymsal som vi kan nytte oss av og eit fantastisk uteområde som barna kan få boltre seg på. Vi legg til rette for variert fysisk aktivitet både ute og inne. Aktivitetar vert tilpassa det einskilde barn slik at han/ho opplever meistring og får ei god fysisk utvikling.

Nordigard

Nordigard er i år også en avdeling med to forskjellige kull. Vi har 21 barn på avdelinga, det er 16 barn som er født i 2011 (Ulvane) og 5 barn som er født i 2013 (Gaupene). Det er 14 gutter og 7 jenter.

Friluftsliv

Vi på Plassebakken har friluftsliv som ett av satsningsområdene våre. Det er kort vei til skogen og turplasser vi pleier å oppsøke. Vi har fast turdag fredag på ukeplanen, og ser at det beste stedet for barnas lek og utfoldelse er ute. På tur får vi helhetsopplevelser med lukt og lyder. Det er ingenting der som definerer hvordan barnas lek skal være, det er istedenfor barnas egen kreativitet som sier hvordan leken kan være. «Materiellet» til leken oppleves også uendelig – pinner og steiner er det nok av, så det er færre konflikter og mer samhold. Barna blir mer avhengige av hverandre i naturen, og låner villig bort sokkene om noen fryser. Lek på tvers av kjønn, alder og relasjon oppstår mye hyppigere i skogen. Vi opplever at barnas mestring er mer i tråd med hvor de forskjellige er kommet; En kan oppleve mestringsglede over å klare å klatre opp på en liten stein mens andre klatrer høyt i trærne – og begge er like fornøyd. Vi kommer til å bruke skogen som arena for alt dette, og mer. Vi ser at barna trives med å få bryne seg på nye turmål, det er bra for de å få nye steder å definere, så vi kommer til å være på utkikk etter nye turmål i løpet av året. Vi skal ha uteuke på høsten og våren, der vi skal oppsøke nye steder og utfordringer.

Ulvane/Førskuleklubben

Førskuleklubben er ein klubb for dei eldste i barnehagen, dei som snart skal byrje på skulen. Vi har i år 16 førskulebarn, 5 jenter og 11 gutter. Alle er samla på Nordigard. Vi har som mål at overgangen frå barnehage til skule skal vere ei trygg og positiv oppleveling for ungane. Dei skal gle seg til å begynne på skulen og dei skal oppleve ein samanheng mellom dei to institusjonane.

Vi har klubb ein dag i veka, i utgangspunktet torsdag formiddag. Vi set fokus på mestring og positiv sjølvkjensle gjennom kreative uttrykk og fysisk aktivitet ute og inne. Ungane vil også møte aktivitetar som vi ønskjer skal skape tal- og speleglede, samt lese- og skriveglede. Sjølvstende og sosiale ferdigheter vil vere ein del av kvardagen. På våren vil vi konsentrere oss om trafikkreglar, slik at dei er mest mogleg førebudd på å ferdast i trafikken når dei startar skulen. På sommerfesten vil dei også ha hovudansvar for underhaldning, og det vil bli ei form for overnatting som avslutning på barnehagelivet. Vi arbeider for å få til flest mogleg treff mellom

barnehage og skule, då dette vil vere med på å skape tryggleik i ein ny kvardag.

Det vert sendt ut meir utfyllande informasjon om førskuleklubben til foreldre med born født i 2011.

Gaupene

Vi har i år delt 2013-kullet på to avdelinger, på Nordigard og Utigard. Disse barna har gått sammen på Austigard, og vi vil gi de noen felles opplevelser på tvers av avdelingene. Gaupene (2013-kullet) treffer hverandre hver torsdag og annenhver mandag (oddetallsuker). De får da leke sammen på forskjellige steder; Ved grillhyttene, på avdelingene, ved den store sandkassa og på gymsalen. De skal også på tur sammen i kulltiden.

Venskap og gode relasjonar

Vi ønskjer at gode relasjoner og venskap skal vere eit satingsområde på Nordigard. Gode relasjoner påverkar alt vi gjer og det kan redusere krenkende adferd og lite konstruktive samspelsmønster. Det fins ikkje ein enkel eller konkret metode for korleis ein utviklar gode relasjoner i ei gruppe. Vi ønskjer likevel å trekke fram nokre faktorar som kan vere med på å skape eit godt utgangspunkt.

Gode leikemuligheter skaper engasjement for både aktivitet og kvarandre. Dette betyr at borna må få møte ulike alternativ for leik, samstundes som dei vaksne er med på å skape gode vilkår for leik. Gode vilkår handlar om vaksne som støttar, skjermer, bruker humor, viser engasjement og aksept for uttrykk. Nokre gongar kan borna ha behov for å utvide leiken eller finne alternative måtar å leike på. Vi tenkjer at ulike estetiske uttrykk som drama, forming og musikk kan vere med på å skape inspirasjon til leiken. Positive opplevingar i fellesskap verkar også spleisande, og vi ser ofte at relasjonar på tvers av det «vanlege» vert skapt i slike situasjoner.

For at borna skal utvikle gode relasjoner til kvarandre, er det viktig at dei trur godt om seg sjølv. Dei vaksne skal arbeide for at kvart barn skal føle seg sett, inkludert og verdsatt. Borna skal møte vaksne som har tid til å lytte og spørre, og borna skal kjenne at dei har høve til å påverke sin eigen kvardag. Dette inneber mellom anna vi bruker god tid på samtalar i kvardagslege aktivitetar. Det inneber at rettferd ikkje er når alt er likt, men når kvart barn møter forståing for at behov kan vere ulike. Det inneber at born skal ha rett til å ha si oppfatting av ein situasjon, sjølv om dette ikkje betyr at dei alltid kan få sin vilje igjennom. Dette inneber også at born har høve til å beskytte leiken sin ein gong i blant, men dei vaksne må vere tilgjengelig for å forklare og finne andre alternativ til dei som ikkje får bli med. Møter barn vaksne som er «rause», håper vi også at borna overfører rause haldningar til kvarandre.

Vi tenkjer at venskap og gode relasjoner får gode vekstvilkår, dersom vi fokuserer på born som sjølvstendige individ. Ikkje berre med tanke på påkledning og rydding, men også med tanke på konfliktløysing og leikeegenskaper. Borna bør få erfaring med å løyse eigne konflikter, men med nær støtte frå dei vaksne. Kanskje kan dei vaksne fungere som ordstyrarar framfor at vi alltid produserer løysinga? Når borna er flinke til å ta omsyn til kvarandre, vil vi freiste å kommentere dette slik at fleire legg merke til positive handlingar, framfor alltid å markere det vi ikkje liker. Vi tenkjer at det vi set fokus på, får vi meir av! Vaksne er for øvrig flinke til å hjelpe barn fordi vi gjerne er utålmodige med å komme vidare. Nokre dagar må vi stoppe opp og legge til

rette for at ungane heller får hjelpe kvarandre. Der og då vil det muligens ta lenger tid enn om vaksne hjalp til, men det legg vilkår for utvikling av både empati og venskap.

Leik med språk

Språk inneheld informasjon om tanker, kjensler og sanseintrykk frå eit individ til eit anna. Gjennom språket lærer vi oss begrep som gjer at vi kan ta inn informasjon, tolke den og eventuelt utføre ei handling. Språket vårt dannar grunnlag for både læring og sosialt samspel. Born utviklar også sjølvkjensle og sjølvtillit gjennom samhandling og kommunikasjon med andre menneske. I barnehagealder lærer born fleire nye ord pr dag, dersom miljøet rundt legg til rett for det. Når born møter vaksne som har tid til samtale, undring og refleksjon, vil dette vere eit godt utgangspunkt for språkutvikling. Vaksne bør også vere bevisst på å bruke ord som utvidar born sitt vokabular, som til dømes: «Bak furua veks det ein kvitveis» i staden for «Bak treet veks det ein blomster». Born lærer også språk av kvarandre, og vi må legge til rette for gode situasjoner der dei blir ein språkressurs for kvarandre. Dette kan innebere humor knytt til ord og setninger som ikkje alltid dei vaksne synes er like morosamt, men dersom vi tenkjer på det som ein del av born si språkforskning, klarer vi kanskje å vise meir aksept. Dette betyr ikkje at ungar får lov å bruke ord for å vere stygge med kvarandre. Dei vaksne skal elles arbeide for å skape rom for gode samtaler mellom borna, til dømes ved matbordet, i samlinga eller i garderoba. Dette gjer vi ved å vere gode lyttarar, interesserte i det borna snakkar om, komme med innspel og stille spørsmål. Dei vaksne har eit ansvar for at alle som vil får komme til ordet, og inkludere dei som ikkje like lett tek ordet. Når born opplever vaksne som er interesserte og viser respekt, viser borna også ofte interesse for å lytte til andre.

Rim og regler, bøker og eventyr, samt song og musikk, vil vere ein del av temaet leik med språk. Vi les ofte ved bordet eller i samlingsstunder, og vi prøver å legge til rette for gode leseoppferingar også utanom dei meir organiserte aktivitetane. Gjennom song og musikk møter born ord som dei kanskje ikkje alltid har oversikt over, men musikken kan vere med på å skape interesse og undring.

Estetisk uttrykk

Vi har lyst å ha ulike formingsmaterialer meir tilgjengelig i kvar-dagen. Vi har lyst å gi barna muligheter til forskjellige uttrykk i løpet av året, både ute og inne. Vi skal lage til ett aktivitetsbord inne, der barna har tilgang på fargeblyanter, maling, garn, stoff, lim, fargede ark, gamle bladet og materiale vi finner i skogen. Med oss vaksne som inspirasjonskilde, skal barna få bruke sin egen fantasi til å lage kollasjer og kreasjoner.

Vi har fokus på Natur og Miljøvern på barnehagen, og kommer til å drive med kildesortering. Vi skal se litt på hva vi kaster og se om det finnes noen muligheter til gjenbruk. Kanskje blikkboksene kan brukes til musikkinstrument? Eller finnes det kanskje andre muligheter? Klippe gamle avisar og lime sammen kollasjer? Som barnehage med friluftsprofil, kommer vi til å holde på med estetiske uttrykk ute i skogen. For eksempel kommer vi til å dramatisere eventyr i skogen og lage bilder av materiale vi finner på bakken.

Vi kommer til å lytte til forskjellig musikk, og snakke om hva vi hører i musikken, hva som er forskjellig og hva som er likt. Vi skal synge og danse mye, og opptre litt for foreldre og andre barn.

Utigard

Utigard består i år av 18 born, 11 born født i 2012 (Bjørnane) og 7 born født i 2013 (Gaupene). Desse utgjer ein god gjeng av ulike personlegheter som har mykje å bidra med i gruppa. Alle borna har gått i Plassebakken barnehagen tidligare og er derfor godt kjente. På avdelinga er det fire fast tilsette: Kristina, Trine Lise, Monica, og Ann Mari (torsdag).

Natur og friluftsliv

Natur og friluftsliv er ein viktig del av barnehagen og kjem til å bli ein stor del av kvardagen til borna på Utigard. Barnehagen ligg fint til for turar både til fjøre og skog og mark, og områda vi kjem til å bruke mykje er; Trollskogen, Gapahuken, Apalvika og området rundt barnehagen. På avdelinga har vi faste turdagar i tillegg til at vi har grillhyttene ein dag i veka. Når vi er på tur er det viktig for oss at borna får utfordringar og erfaringar som dei kan vekse på. Det å vere på tur saman gir ei kjensle av fellesskap og gjer borna meir bevisste på kvarandre. Det er viktig for oss å skape ei gruppe som skal fungere saman og ikkje ei gruppe beståande av enkeltindivid som ikkje tar omsyn til kvarandre. Når vi går på tur, hjelper borna kvarandre og dermed lærer dei seg betre å sjå og respektere kvar einskild. På tur ser vi også at borna har ei mykje større kjensle av friheit. Borna leikar meir på tvers og det oppstår nye vennskap.

På turane våre har vi fokus på at turen blir til medan vi går. Med det meinar vi at det ikkje nødvendigvis er det å komme fram til eit bestemt mål som alltid er viktigast, men det å kunne ta seg tida til å studere ein snegle eller hoppe i ein sølepytt ein finn på vegen. Det at vi vaksne ser kvar einskild og er opptatt av at den einskilde skal utvikle seg er viktig. I møte med naturen kan borna utfordre seg sjølv på ulike områder, både finmotorisk, grovmotorisk, kroppsbeherskelse, rytme og motorisk følsomhet. Vi vaksne er ei viktig støtte i denne prosessen og må sjå kvar einskild born og tilpasse. Det kan bidra til at borna får positive opplevingar og opplever meistring.

Dyra våre er også ein viktig del av kvardagen, og borna lærer at dei også treng stell og om-sorg. 1-2 gongar i veka har avdelinga fast dyrestell, der to og to får vere med inn i dyrehuset saman med ein voksen. Her får borna være med på bla. byting av spon, gi mat og kose med dei dyra som ønskar det. I dette ligg det mykje god læring og dyra våre er veldig populære blant borna.

Kreativitet og samlingsstund

Når ein ferdast mykje i naturen dukkar det også opp mykje rart. Finn borna noko på tur prøvar vi å bruke det til noko nytt. Nokre pinnar som ligg på bakken kan ein ta med tilbake til barnehagen, male og kanskje lage ei uro som ein kan henge ut i skogen igjen neste gong ein er på tur. Det å henge opp eller lage noko «uforventa» ute i naturen er veldig spennande, og noko borna syns er kjekt å finne igjen neste gong dei ferdast i naturen. Borna likar å skape og det er viktig at dei får brukt nysgjerrigheita si på å skape noko. Borna er utrolig kreative og det er ikkje mykje som stoppar dei om ein er open for innspela deira. Vi vaksne må halde på den kreativiteten, fantasien og skapargleda borna viser og gi dei rom for å uttrykke seg gjennom skapande virksomhet (Rp,2011).

Dei fleste dagar har vi samlingar på avdelinga. På desse samlingane les vi bøker og samtalar rundt dei, syng, snakkar saman om ulike hendingar på avdelinga, lærer å vente på tur, og tar opp ulike tema (brannvern, haust, jul, påske etc.) som er gjennom året. Samlingsstunda er for barna og skal være med på å styrke gruppefølelsen, utvikle språket, trenere konsentrasjonen, utveksle kunnskap, utvikle empati, styrke eg-følelsen og mykje meir. Det vi tek opp under samlingsstunda kan ofte bli til gode samtalar etterpå, rundt matbordet eller i løpet av dagen seinare. Det er viktig for oss på Utigard at kvart enkelt born blir sett og høyrt, og det er noko vi øver på gjennom dagen. På avdelinga er det mange born og ein må ta omsyn til kvarandre om kvardagen skal fungere best mogleg. «Det gode måltidet» er ei stund der borna samlast og har eit rolig måltid saman. Her er samtalane gode og ein lyttar og undrar seg saman, både liten og stor. Vi ventar på tur, hjelper og sender til kvarandre. Språk og omgrep, antall og form er i fokus under måltidet.

Vennskap og eit inkluderande miljø

På Utigard er det ein god gjeng born i ulik alder og utvikling. Dette krev at vi tilpassar for den einskilde og at alle har respekt og forståing for kvarandre. Borna har mykje å lære og vi prøvar å få dei til å vise mest mogleg omsorg for kvarandre. I mindre grupper ser vi at borna leikar betre saman og meir på tvers av alder. Dermed har vi ein del gruppedelingar på avdelinga. Då er barnegruppa delt i tre, med ein voksen på kvar gruppe. Når ein voksen får følgje den same gruppa over lengre tid, får ein tilpassa aktivitetane og blir godt kjende med kvart einskild born. Borna får komme meir til syn og dei tør å vise kven dei er. Å ha venner i barnehagen er noko som er viktig for den einskilde og det er noko desse delingane av gruppa skal vere med å bidra til. Det å ha ein venn skaper tryggleik for den einskilde og kan vere med på å styrke sjølvfølelsen. På Utigard skal vi ha respekt for kvarandre og vere med på å heie kvarandre fram. Vi har trua på at kvart einskild born har noko å bidra med i fellesskapet

og at alle skal bli høyrt. I rammeplanen (2011) for barnehagen står det; «Sosial kompetanse handlar om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjonar. Barn uttrykkjer og tileignar seg denne kompetansen i samspel med kvarandre og med vaksne» (s.29). Det å omgå kvarandre og vere saman i ein barnehagekvardag gjer at ein heile tida er i ein læringsprosess, enten det er i samlinga, under måltidet, i leik eller i andre hendingar som skjer i løpet av dagen.

Vi vaksne er ein viktig del av borna sin kvardag og skal vere med å skape positive relasjonar. Dei vaksne på avdelinga skal bidra til at den einskilde føler tryggleik og skal vere ei støtte i kvardagen for borna. Dette gjer vi ved å vere tilgjengelege for borna når dei treng oss og vere til stade i leiken. At kvart einskild born blir sett, høyrt og forstått er med på å skape ei positiv atmosfære på avdelinga. Vi ønskjer at borna får gode erfaringar og ei oppleving av å meistre samspelet med andre born i leik. Det er dermed avgjerande at vi vaksne er bevisste på vår rolle i leiken og samspelet mellom barna. For å få til dette ønskjer vi også eit tett og godt samarbeid med foreldre.

Samarbeid

Tverrfaglegheit og heilskapleg tenking/TTI

Kommunen har ansvar for at dei ulike tenestene for barnefamiliar er godt koordinert. I Skodje kommune er det politisk vedteke ein barnehageplan og ei lokal tilpasning av rammeplanen for barnehagane. I tråd med felles planverk og satsingsområder, samarbeidar Plasseybakken Barnehage med ulike instansar og institusjonar både kommunalt og interkommunalt.

Grunnskulen

... og barnehagen skal samarbeide om barnet sin overgang frå barnehage til skule. Barnehage og skule er begge institusjonar for omsorg, oppseding, leik og læring – med likskapstrekk og ulikskapar. Vårt mål er at barn som sluttar i Plasseybakken Barnehage for å ta til på skulen skal kunne ta avskjed med barnehagen på ein god måte, glede seg til å ta til på skulen og oppleve at det er ein samband mellom barnehage og skule.

Ved Plasseybakken Barnehage har vi "Førskuleklubben" med eigen plan for arbeidet. Vi legg vekt på å trena på ferdigheter og presentere aktivitetar for barna som vi veit skulen vektlegg det første året. I samarbeid med PPT (Pedagogisk Psykologisk Teneste) og alle barnehagar i Skodje, Ørskog og Stordal kommunar har vi utarbeidd ein plan for samarbeidet mellom skule og barnehage, der vi m.a. legg opp til faste fellesaktivitetar årleg for å bli kjende og skape tryggleik.

Barnehagane

... samarbeider om aktivitetar for barn og vaksne. For barna tilrettelegg vi aktivitetar som t.d. julegudstjeneste, ei årleg barnehageveke, førskuledag, osb. Samarbeidet vi har med dei kommunale barnehagane på personalsida er tiltak som sikrar kompetanseutvikling, m.a. samarbeid om 2 studiedagar årleg og nettverk for pedagogiske leiarar.

Pedagogisk Psykologisk Teneste (PPT)

... har ansvar for barn med rett til spesialpedagogisk opplæring (jf. Opplæringslova § 5 – 6.) . Vi samarbeider også med PPT om kompetanseheving i personalgruppa på ulike område, m.a. Tidleg Registrering av Språkutvikling (ved hjelp av kartleggingsverktøyet TRAS).

Andre samarbeidspartnarar

- Barneverntenesta
- Helsestasjonen/ tannpleiar/tannlege
- Utdanningsinstitusjonar
- Ulike aktørar i kulturlivet i kommunen
- Skodje kommune
- Kyrkja
- Biblioteket m.m.

Plassekakken Barnehage SA

Furlivegen 60 • 6260 Skodje • Tlf.: 47 48 13 98 • www.plassekakken.no